

Kontaktperson
Anette Scheibe och Nils Tunving
Telefon: 08-508 261 49 resp 508 269 29

PROGRAM FÖR PARALLELLA UPPDRAG FÖR FÖRSTUDIE AV STRÅKET ÄLVSJÖ-FARSTA

1.1 Inledning och uppdrag

Gatu- och fastighetskontoret i Stockholm inbjuder er härmed att delta i parallella uppdrag.

Syftet med uppdraget är att göra en övergripande förstudie om förutsättningarna för att utveckla stadsdelarna för bostäder och arbetsplatser längs Magelungsvägen mellan Älvsjö och Farsta, och att föreslå lämpliga områden för nya bostäder och verksamheter.

Ambitionen med att exploatera längs Magelungsvägen är att sammanlänka stadsdelar för att skapa ett gemensamt underlag för service, kultur och friluftsliv. Idag fungerar stadsdelarna i flera avseenden som enklaver. Biltrafiken längs Magelungsvägen och järnvägen ska inte utgöra någon barriär för gående och cyklande. Kollektivtrafiken ska binda ihop de målpunkter som skapas. Stråken mellan stadsdelarna utformas så att det är självklart och tryggt att röra sig mellan stadsdelarna. Storskaliga landskapselement ska brytas ner till mer mänsklig skala, framförallt gäller detta vägar och trafikplatser.

Nedan följer en kort bakgrund till uppdraget. Därefter, i avsnitt 2, lämnas de förutsättningar som ska användas i förstudien. I avsnitt 3 följer villkoren för uppdraget.

1.2 Bakgrund

För närvarande pågår inom Stockholm stads förvaltningar ett övergripande arbete som kallas Söderortsvisionen. Som en del av visionen sker en översyn av möjligheterna att skapa goda bostadsområden i söderort, bland annat i stadsdelarna längs Magelungsvägen. Gatu- och fastighetskontoret initierar därför denna förstudie.

Den yttre ramen för konsultuppdraget är att undersöka förutsättningarna för utveckling längs Magelungsvägen, från Älvsjö till Farsta Strand, i första hand i bra kollektivtrafiklägen. Längs vägen finns mark som det är möjligt

att bygga bostäder och arbetsplatser på. Ytterligare mark för dessa ändamål kan frigöras om Magelungsvägen placeras längs järnvägsspåret i vissa sträckningar.

Längs Magelungsvägen finns tre noder med särskilt goda förutsättningar för bostäder och arbetsplatser. Noderna utgör knutpunkter för kommunikation, bl.a. finns spårbunden kollektivtrafik. De tre noderna är Älvsjö, Högdalen/Rågsved/Fagersjö och Farsta Centrum/Farsta Strand med Larsboda..

I området finns också värdefull natur. Inom ramen för konsultuppdraget måste således ett antal frågor utredas, såväl sådana som är gemensamma för hela sträckningen, som sådana som enbart berör vissa geografiska områden.

I sammanhanget bör nämnas Stockholms översiktsplan 1999. Översiktsplanens strategi för ytterstadsdelarna innebär att attraktiva knutpunkter ska utvecklas, att byggandet ska ske i goda kollektivtrafiklägen samt att komplettera för lokala behov. I övrigt anger översiktsplanen inga direkta förslag till hur området ska utvecklas.

2 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FÖRSTUDIEN

Den grundläggande förutsättningen för förstudien är att visa hur den övergripande ambitionen som beskrivits ovan kan förverkligas. Nedan behandlas de förutsättningar som gäller för uppdragets utförande. I texten blandas påståenden med frågor. Inledande påståenden är förutsättningar utifrån vilka de följande frågorna ska besvaras. Avsnittet avslutas med mer detaljerade förutsättningar för de tre noderna. Bilagt material gäller också som förutsättningar.

Tre noder

Längs Magelungsvägen finns tre noder med särskilt goda förutsättningar för bostäder och arbetsplatser. Det är Älvsjö, Högdalen/Rågsved samt Farsta Centrum och Farsta Strand med Larsboda industriområde. Noderna utgör knutpunkter för kommunikation, bl a finns spårbunden kollektivtrafik.

Vad är förutsättningen för respektive områden vad gäller bostäder, lokaler och industri?

Placera Magelungsvägen längs järnvägsspåret

Förutom att en omläggning av Magelungsvägen kan frigöra ytor för bostadsbebyggelse, måste också vägens standard utredas.

Standardhöjning? Breddning? Hastighet?

Vid omläggning av vägen krävs trafiksäkra, billiga samt väl gestaltade anslutningar till Magelungsvägen. Redovisa gärna fler alternativ.

Regionplanekontorets prognoser tyder på att resor med bil och kollektivtrafik ökar. Konsekvensen av en ökad biltrafik på Magelungsvägen

med t.ex. 30 % ska beskrivas. Dessutom måste hänsyn tas till en eventuell avlastning av Magelungsvägen när tvärleden Jordbro–Vårberg respektive Södra länken blir klara. Korsningen Magelungsvägen/ Huddingevägen bör även i framtiden vara planskild, men kan utformas annorlunda än idag. Dessutom ska beskrivas vad en trafiklänk för tung trafik mellan Magelungsvägen och Örbyleden söder om Högdalens industriområde kan innebära för en tänkt bostadsbebyggelse?

Hur mycket kostar en omläggning av Magelungsvägen vid var och en av de tre noderna (översiktlig kostnadsuppskattning, uttryckt i tiotal miljoner kronor)? Vilken sträcka är lämpligast att börja placeras längs järnvägsspåret? Vid vilken av de tre noderna får man störst vinster om Magelungsvägen placeras längs järnvägsspåret?

Tidsaspekt

Vad kan genomföras utan att/innan Magelungsvägen placeras längs järnvägsspåret?

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken kan förbättras med en snabbspårväg eller en stombusslinje längs Magelungsvägen. Ett befintligt tunnelbanereservat ger möjlighet att förlänga tunnelbanan från Hagsätra till Älvsjö. En annan tanke är en pendeltågsstation mellan Rågsved och Högdalen, eventuellt i kombination med en tunnelbanestation. Vilka konsekvenser? Kan befintliga spår utnyttjas för snabbspårväg?

Naturvärden

I vissa områden längs Magelungsvägen finns stora naturvärden, bl a ett sammanhängande barrskogsområde, våtmarker och naturstränder.

Hur kan attraktiviteten och tillgängligheten för det rörliga friluftslivet öka? Kan bostadsbebyggelse i vissa lägen bidra till detta?

Hur fungerar Hanvedenkilen för djur- och växtlivets spridning?

Barriäreffekter

Om Magelungsvägen placeras intill järnvägen innebär det att en något bredare barriär skapas än tidigare. Vad innebär detta ur grönsynpunkt jämfört med att ha två smalare barriärer. Krävs lösning? Vägtunnel, ekodukt? Var? Hur?

Buller

Var överskrids 65 dB (omöjliggör bostadsbyggande) resp. 55 dB (störd utemiljö)?

Hastighetsbegränsningar?

Bullervall/plank?

Förutsättningar för lokaler/industrimark

Längs Magelungsvägen finns ett flertal arbetsplatsområden; Älvsjö, Högdalen, Snösätragränd, Farsta Centrum och Larsboda. Varje arbetsplatsområde har olika förutsättningar.

Älvsjö, Farsta Centrum och Larsboda har goda kommunikationslägen. Här finns möjlighet till framtida kontorsetableringar och bostäder, samt utökad kommersiell service i Älvsjö och Farsta Centrum.

Högdalens industriområde behåller troligtvis samma karaktär under lång tid framöver, dvs. småindustri, transport- och byggföretag mm.

Snösätragränd ger ett oordnat, tillfälligt intryck. Föreslås läggas ner till förmån för bostadsbebyggelse.

Arbetsplatsområdenas framtid?

2.1 Förutsättningar för de tre noderna

Älvsjö

Planer för centrala Älvsjö bifogas. Centrala Älvsjö behöver inte studeras ytterligare, däremot området söderut, t ex bollplanen och marken runt korsningen Huddingevägen-Magelungsvägen. Ytterligare mark kan ev. frigöras om trafikplatsen görs om.

Översiktsplanen anger Älvsjö som ett stadsutvecklingsområde, dvs en av stadens utbyggnadsresurser för en blandad och varierad stadsbebyggelse med bland annat kvalificerade kontaktintensiva verksamheter. Utgångspunkten är områdets potential som stark kollektivtrafikknutpunkt, kanske även förstärkt i en framtid med station för fjärr- och regionalståg, och dess läge med Svenska Mässan och andra verksamheter direkt intill.

Högdalen – Rågsved - Fagersjö

Området utgörs av triangeln Högdalen – Rågsved – Fagersjö och sträcker sig ner mot Snösätragränd.

Här kan skapas utmärkta lägen för bostäder, framför allt om Magelungsvägen rätas ut.

Allmänna kommunikationer. Hur förse Snösätragränd med kollektivtrafik?

Området kring Högdalens sopförbränningsstation är redan idag ett område för sällsynta fåglar och växter.

Våtmarksområdet/Snösätragränd m.m

Området mellan Rågsved och Magelungen är ett område med stora naturvärden. Här ligger också Snösätragränd som är ett industriområde upplåtet med arrende.

Två diken mynnar ut i Magelungen, Magelungsdiket och Kräppladiket. Runt dessa och vid sjön ligger Stockholms största sammanhängande våtmark. Denna sköts inte idag och håller på att växa igen. (Det finns ett skötselprogram utarbetat av GFK och Sthlm Vatten som inte följs.) Våtmarken ska bevaras och enbart vissa marginella ingrepp i naturen runt dikena kan tillåtas. Våtmarken ska också utvecklas; Tillgängligheten ska öka, främst längs de öppna vattenspeglarna. Sammanhängande promenadstråk anläggs med broar, spänger etc. Området ska skötas så att dikena rensas, sly tas bort, möjligheterna att anlägga äng och damm utredas etc. Hur kan fågellivet ytterligare utvecklas? En utgångspunkt är att gröna sammanhängande områden lämnas orörda. De promenadstråk som finns i området bevaras i huvudsak i sina sträckningar, t.ex. "Bjursätra bygata" som sträcker sig från Bäverdalen till Snösätragränd, med anor från 1500-talet eller tidigare.

Bostadsområden placeras främst på exploaterad mark såsom Snösätragränd, koloniområden och angränsande skogsmark av lågt naturvärde. Viktiga träd o dyl sparas. Bostadsområdena ska förtydliga området, lyfta fram kvaliteter såsom utblickar, bad- och fiskemöjligheter samt öka tillgängligheten till naturen. Trygghetsaspekter ska beaktas vid utformningen av områdena.

Hur kan området planeras så att de värden som nämnts ovan kan bevaras/uppnås?

Farsta/Farsta Strand med Larsboda

Lokalt finns ett behov att knyta ihop Farsta Strand och Farsta Centrum. Hur skapa en god miljö för gående? Kan en sammanlänkning av pendeltågsstationen och Farsta Centrum ge nya möjligheter?

2.2 Bilagt material

- ? Översiktsplan för Stockholm 1999. Utdrag.
- ? Miljökonsekvenser. Tidig miljöbedömning vid ändrad markanvändning (en metod).
- ? Grönkartor för Vantör respektive Farsta.
- ? Bullerutredning.
- ? Säkerhetsavstånd till vägar, spårområde och kraftledningar.
- ? Planer för centrala Älvsjö – detta område behöver inte studeras ytterligare.
- ? Farsta Centrum, förslag från Nyréns.

5

sid 6(8)

3 VILLKOR FÖR UPPDRAGETS UTFÖRANDE

3.1 Uppdragets presentation

De produkter som uppdraget utmynnar i bygger på förutsättningar som anges i denna inbjudan samt i bilagda utredningar enligt specifikation i avsnitt 2.2. Vidare ingår i uppdraget att flera kompetenser ska användas, arkitekt, landskapsarkitekt, ingenjör etc.

Delredovisning

Efter att hälften av den beräknade tiden förbrukats redovisas inriktningen på arbetet muntligt för Gunnar Jensen, Anette Scheibe och Nils Tunving.

Slutredovisning

Uppdraget ska presenteras med följande material:

Strukturen för hela sträckan redovisas med illustrationer på karta och beskrivande text. Av redovisningen ska tydligt framgå hur de övergripande målen kan uppnås.

Sträckan Älvsjö – Farsta redovisas i delområden på cirka åtta kartor i A3-format. Förslag till områden med bostadsbebyggelse, arbetsplatsområde o dyl redovisas som kvartersmark. Det räcker med att markera var bebyggelse är lämplig. Markering av enskilda huskroppar önskas inte. Tillhörande text beskriver respektive områdes lämplighet för olika ändamål, t ex radhus eller flerbostadshus.

Principer för trafiklösningar (infarter/utfarter) till var och ett av de nya områdena redovisas med enkla skisser på karta. I tillhörande text besvaras de frågor som ställs i förutsättningarna. Trafiklösningar ska redovisas för såväl de nya bebyggelseområdena som för Magelungsvägen.

Tidig miljöbedömning av ändrad markanvändning enligt gatu- och fastighetskontorets standard lämnas också in (metodbeskrivning bifogas). I tillhörande text besvaras de frågor som ställs ovan. Av redovisningen ska också framgå hur grönområden och våtmarken kan tillvaratas och utvecklas.

Frågan om arbetsplatsområdenas framtid besvaras övergripande. Redovisningen behöver inte ske på kvartersnivå utan gäller områdena som helhet.

3.2 Offert

Uppdraget ska utmynna i de produkter och redovisningar som beskrivits i avsnitt 3.1. Omfattningen beräknas till cirka sex veckors arbete. Offert ska lämnas senast 10 december, och baseras på det ramavtal som finns med staden. Dessutom ska de personer som ska arbeta med uppdraget namnges.

3.3 Tider, ersättning m.m.

ARBETSMÖTEN

10 december	offert
20 december	startmöten
1 februari	delredovisning
1 mars	inlämning av förslagen
4 mars	presentation av förslagen
15 mars	kostnadsredovisning klar

Uppdraget redovisas enligt ovan och lämnas tillsammans med faktura på överenskommet arvode till Gunnar Jensen, Gatu- och fastighetskontoret, region Ytterstad, Box 8311, 104 20 Stockholm. Ersättning utgår inte för utlägg utöver det som anges i offerten.

3.4 Utvärdering

Förslagen kommer att utvärderas av:
Gunnar Jensen, Gatu- och fastighetskontoret, Stockholm
Ulf Lindahl, Gatu- och fastighetskontoret, Stockholm
Helena Djurstedt, Gatu- och fastighetskontoret, Stockholm
Anette Scheibe, Gatu- och fastighetskontoret, Stockholm
Nils Tunving, Gatu- och fastighetskontoret, Stockholm
Bengt André, Stadsbyggnadskontoret, Stockholm
Eva Strömbäck, Stadsbyggnadskontoret, Stockholm
Ann-Christine Källeskog, Stadsbyggnadskontoret, Stockholm
Christina Björn, Stadsbyggnadskontoret, Stockholm.

Frågor under uppdragets gång kan ställas till Anette Scheibe tel 508 261 49 och Nils Tunving, tel 508 26 929.

3.5 Inbjudna konsulter

Följande konsulter har bjudits in:
FFNS Arkitekter AB
White arkitekter AB
Nyréns arkitektkontor AB

3.6 Upphovsrätt, äganderätt och nyttjanderätt

Avsikten med de parallella uppdragen är att få en förstudie som kan användas som utgångspunkt för fortsatt arbete. Inlämnade uppdrag är uppdragsgivarens egendom och får av denna fritt användas i det fortsatta planerings- och utredningsarbetet.